

5th IASL International Congress on Sports Law,

Greece Nafplion, 10-12 July 1997

**SPORTS ACTIVITIES - EUROPEAN COMMUNITY LAW
AND INTERNATIONAL IMPLICATIONS**

CONCLUSIONS

1. **Sports Activities** is governed by the public and general interest, the freedom of participation and action, the public objective which it serves, the athletics and competitions moral principles (or Ethic Valeus) and the human values that it incorporates, as well as by the principle of promoting human dignity.

Free participation and action in sports constitutes exercise of the right of the individual to the free of the individuals' personality development.

2. In order to protect sports activity as an institution and the values it incorporates, the free professional sports activity and provision of sports services, it is necessary to ensure the existence of sports mechanisms for protecting sports activity and competition at all levels.

As far as sports law is concerned, the issue under examination following the Bosman preliminary ruling is the **degree and form in which European Law should be applied**.

3. The interpretation of Community Legislation related to sports should be articulated on the particularities of the sector and its particular demands, distinguishing between the cases of professional activity -with financial aspects - and the ones of strictly athletic interest, as cases of intrathletic nature belonging to the jurisdiction of sports organisations' regulations.

4. Sports relations not including financial aspects but referring to intrathletic regulatory practice are not to be related to national or community law; they relate only to the regulations set by the sports organisation.

5. The Bosman preliminary ruling, which constitutes landmark in the development of sports, bears a technical and a political aspect. By "political" aspect we mean that people in sports are being warned they are not to be excluded from society.

Sports Activity is subject to law and judicial control. Community law focuses on the rights of the individual. This means that while the athletic community places emphasis on the responsibilities, the European Community emphasizes the rights. European Law disputes the legitimacy of sports regulations; the application of European law disputes also the administrative provisions. Greek sports law includes a number of restrictions, such as the unilateral contracts of athletes.

6. The main principles of Community Law are the following:

- the principle of its own application instead of the national legislation
- the principle of subsidiarity that in some cases may restrict the application of community law.

Consequently, it is not always a case of contradiction between community and national law. Unconditioned and strict application of community law regulations, which tend to expand, can prove to bear risks for the development of sports, since the main principle of the European Union is the **economic** union of the Member States.

7. Sports activity cannot escape from the continuously expanding in all fields of life commercialisation especially since the borderline between professional and amateur sports activity has not been clearly defined. An amateur athlete is not considered to be “worker” if his/her remuneration covers a specific time period. However, there should be no divergence between the classification of community and national worker in all community member states. This refers also to other aspects of life such as sports tourism and recreational sports and not only to sports and competition activity.

8. Sports activity, an activity of human beings, is not mentioned in the Treaty of Rome. In North America sports activity is seen as Business. The American track athlete Johnson cannot be considered an athlete. However, in North America the question which regulations should be applied is answered in a straight and forward manner, as opposed to Europe where people support the human aspect of sports activity more than its financial one.

9. Despite the fact that sports activity is also a spectacle, it remains an athletic expression; even with all these commercial attributes it is vested with, it is never pursued for the commercial benefit itself but for the actual athletic spirit even under the classification of professional sports activity which demands for special legal treatment with lawful intervention in order for competition to be defined.

10. The best warranty for the future seems to be the recognition and the absolute respect by the Member States governments of the identity, the autonomy and the special nature of sports activity at national level. These issues should be presented at the Intergovernmental Conference for the revision of the European Treaties. In order to distinguish between the various forms of sports activities it is necessary to add an adjective or any kind of attribute such as recreational sports, sports tourism etc.

11. As mentioned in the 1997 report by APK, sports activity constitutes an exceptional case in culture. A member of the European Parliament suggested to the

Parliament to proceed to a relevant resolution. Just like artists express the artistic aspect of culture, athletes do the same in their field. The cost of a ticket for the theatre is the same as that for an athletic event. Artists are preoccupied with securing their remuneration or wage by means of a contract; the same goes for remunerated athletes. France's Council of State decided that the particularities of UEFA were not enough for allowing article 48 of the European Union Treaty not to be applied.

12. The distinction between professional and remunerated athletes has not been achieved to date in the European countries. There has to be adequate justification for sports activity's inclusion in the sphere of culture. In other words, sports activity has to bring proof to support its request for special treatment in relation to other aspects of life.

13. It is indisputable that Community law affect people in sports. It has and it continues to influence the future of people in sports as far as the free movement of workers is concerned (article 48 ff.), the right of settlement and free provision of services related to the protection of competition (articles 85-86 and 92 ff.). This became obvious following the rulings already published (Walrave, Dona, Heylens, Bosman) as well as cases still under discussion such as the Deliege case.

14. There can be many instances of clash between the European Community and the people in sports in the future. Sports should not be omitted from Article 85 paragraph 3 of the European Union Treaty on the limits of profit. Special treatment is, however, necessary due to the particularities of the field originated from the fact that it is only the sports Unions that are formed at national and international level while no such thing happens in other aspects of the international market.

International athletic events are organised by international sports organisations, the International Federations that set the rules for each event not only for the athletes of one country or one group of countries but for the total of athletes from all over the world. Therefore, as far as the participation rules of the events these international bodies organise, it is their rules that prevail over any other national or international ones.

- the sports market cannot be self-regulating
- the sports market includes teams' restrictions, etc.

15. Due to national classifications as well as to the internationalisation of sports regulations, the conditions for continuous juxtaposition are always present.

A great problem will arise if there is dispute over the regulations by sports federations on financial issues and act against of these regulations is justified on the

grounds of private interest, making use of Community Law such as the Deliege case. Action against sports regulations on athletes' selection for their participation in international athletic events and restrictions in the number of participants constitute solely intrathletic issues and no national or community court bears any jurisdiction over them as the basis for such events are the internal regulations which comprise sports criteria and are relevant to the content of the said events.

16. Sports law is still developing and nothing has been definiteterly set in the field of sports. Law should not constitute a restriction to sports activity; on the contrary law should signal the evolution of sports activity. Future disputes between sports regulatioons and community law can only be avoided through the interpretation of Community law under the light of the particular characteristics of the field of sports and its people.

Dimitrios Panagiotopoulos

Assistant Professor, University of Athens, Greece
Secretary General of IASL

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

5^{ου} ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΗΣ ΔΕΑΔ

Ναύπλιο, 10-12 Ιουλίου 1997

1. Ο Αθλητισμός διέπεται: από το δημόσιο και γενικό συμφέρον, την ελευθερία συμμετοχής και δράσης, από το δημόσιο σκοπό, τον οποίο εξυπηρετεί, από τα αθλητικά και αγωνιστικά ήθη και τις ανθρώπινες αξίες που ενσωματώνει, και από την αρχή της προβολής της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Η ελεύθερη συμμετοχή και δράση στον αθλητισμό, αποτελεί άσκηση Ατομικού Δικαιώματος της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας.

2. Για την προστασία του αθλητικού θεσμού και των ενσωματωμένων αξιών του, την προστασία της ελεύθερης κατ' επάγγελμα αθλητικής δραστηριότητας και παροχής αθλητικών υπηρεσιών, απαιτείται να διασφαλισθούν οι αθλητικοί μηχανισμοί προστασίας της αθλητικής δραστηριότητας και του ανταγωνισμού κάθε επιπέδου. Το πρόβλημα για το αθλητικό δίκαιο με αφορμή την υπόθεση Bosman, είναι η **έκταση** και η **μορφή της εφαρμογής** του Ευρωπαϊκού Δικαίου.

3. Οι κοινοτικοί νόμοι, όταν αφορούν στον αθλητισμό, πρέπει να ερμηνεύονται με βάση αυτή ακριβώς την ιδιαίτερη φύση και τις ιδιαίτερες απαιτήσεις, διακρίνοντας τις περιπτώσεις σε αθλητικές κατ' επάγγελμα, με οικονομικές πτυχές, από αυτές του καθαρώς αθλητικού ενδιαφέροντος, ως ενδοαθλητικής φύσεως περιπτώσεις που ανήκουν στη δικαιοδοσία των κανονισμών των αθλητικών φορέων.

4. Οι σχέσεις στον αθλητικό κόσμο που δεν διέπονται από οικονομικά χαρακτηριστικά αλλά αφορούν στην ενδοαθλητική κανονιστική πρακτική δεν σχετίζονται με ένα εθνικό ή κοινοτικό δίκαιο, παρά με το δίκαιο των κανόνων που θέτει η αθλητικός φορέας.

5. Η ύπαρξη της υπόθεσης Bosman, που αποτελεί μια φάση στην εξέλιξη του αθλητικού γίνεσθαι, έχει τεχνική και πολιτική πτυχή. Η έννοια «πολιτική» πτυχή, σημαίνει ότι προειδοποιείται ο αθλητικός κόσμος ότι δεν μπορεί να ξεφύγει από την κοινωνία..

Το αθλητικό γίνεσθαι υπόκειται σε κανόνες δικαίου και δικαστικό έλεγχο. Το κοινοτικό δίκαιο εστιάζει τη σκέψη προς τα ατομικά δικαιώματα. Η αθλητική κοινότητα δηλαδή προβάλλει τις ευθύνες, ενώ η ευρωπαϊκή κοινότητα τα δικαιώματα. Το ευρωπαϊκό δίκαιο αμφισβητεί τη νομιμότητα των αθλητικών κανονισμών και η εφαρμογή του θέτει υπό αμφισβήτηση και διατάξεις διοικητικού χαρακτήρα. Το ελληνικό αθλητικό δίκαιο έχει αρκετούς περιορισμούς, όπως για παράδειγμα τα μονομερή συμβόλαια των αθλητών.

6. Βασικές αρχές του κοινοτικού δικαίου είναι :

- Η αρχή της εφαρμογής του έναντι των εθνικών δικαίων.
- Η αρχή της επικουρικότητας, η οποία μπορεί ορισμένες φορές να περιορίσει την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου.

Συνεπώς δεν πρόκειται πάντοτε για αντιπαράθεση κανόνων κοινοτικού και ιδιωτικού δικαίου.

Η άκρατη και αυστηρή εφαρμογή των κανόνων κοινοτικού δικαίου, το οποίο παρουσιάζει επεκτατική τάση, μπορεί να είναι επικίνδυνη για την εξέλιξη του αθλητισμού, αφού κυρίως αρχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η **οικονομική** ένωση.

7. Ο αθλητισμός δεν μπορεί να ξεφύγει από την εμπορευματοποίηση που συνεχώς επεκτείνεται σε όλους τους τομείς της ζωής, τα όρια μεταξύ επαγγελματικού και ερασιτεχνικού αθλητισμού είναι αβέβαια και ακαθόριστα. Ο ερασιτέχνης ξεφεύγει από τον όρο «εργαζόμενος» όταν η αμοιβή του είναι για περιορισμένη χρονική περίοδο, όμως δεν μπορεί να υπάρχουν διαφορές μεταξύ κοινοτικού και εθνικού εργαζόμενου σε όλα τα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τούτο δεν αφορά μόνο στην αθλητική και αγωνιστική δράση, αλλά και σε άλλες εκφάνσεις της ζωής, όπως στον αθλητισμό τουρισμό για αναψυχή κλπ.

8. Ο αθλητισμός, ως ανθρώπινη δραστηριότητα, αγνοείται από τη Συνθήκη της Ρώμης. Στη Β. Αμερική ο αθλητισμός αντιμετωπίζεται ως Business. Ο αμερικανός αθλητής στίβου Τζόνσον δεν μπορεί να χαρακτηριστεί αθλητής. Πάντως στη Β. Αμερική έχουν λιγότερη αμηχανία σχετικά με τους εφαρμοστέους κανόνες στην αθλητική δραστηριότητα, σε σύγκριση με τους Ευρωπαίους, οι οποίοι υπεραμύνονται περισσότερο της ανθρωπιστικής διάστασης του αθλητισμού και λιγότερο της οικονομικής.

9. Παρά το γεγονός ότι ο αθλητισμός είναι και θέαμα, δεν παύει να είναι αθλητισμός, ακόμη και με τα ιδιαίτερα εμπορικά χαρακτηριστικά δεν γίνεται χάριν αυτής ταύτης της εμπορίας, αλλά χάριν του αθλητισμού ακόμα και υπό τη διάκρισή του σε επαγγελματικό Αθλητισμό, ο οποίος απαιτεί ειδική νομική αντιμετώπιση με νόμιμη παρέμβαση καθορισμού της φύσεως του ανταγωνισμού σ' αυτόν.

10. Η καλύτερη εγγύηση για το μέλλον φαίνεται να είναι η αναγνώριση και ο απόλυτος σεβασμός από την πλευρά των κυβερνήσεων των κρατών μελών, της ταυτότητας, της αυτονομίας και της ιδιαίτερης φύσης του αθλητισμού σε εθνικό επίπεδο, θέματα που πρέπει να παρουσιαστούν σε Διακυβερνητική Σύνοδο για την Αναθεώρηση των Ευρωπαϊκών Συνθηκών. Για τη διάκριση των κάθε είδους αθλητικών δραστηριοτήτων θα πρέπει να προσθέτουμε κάποιο επίθετο ή επιθετικό

προσδιορισμό, όπως για παράδειγμα αθλητισμός ψυχαγωγίας, αθλητισμός για τουρισμό κλπ.

11. Ο αθλητισμός αποτελεί εξαίρεση πολιτισμού όπως τούτο τονίζεται και στην έκθεση της ΠΑΚ του 1997. Για τη διαπίστωση αυτή, Ευρωβουλευτής πρότεινε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να προβεί σε σχετικό ψήφισμα. Ο καλλιτέχνης εκφράζει την τέχνη - πολιτισμό, όπως κι ο αθλητής. Το εισιτήριο ενός θεάτρου είναι περίπου ίδιο με το του αθλητικού γηπέδου. Η ανησυχία του καλλιτέχνη για την κατοχύρωση του μισθού ή αμοιβής του, με συμβόλαιο, είναι ίδια με εκείνη του αμειβόμενου αθλητή. Το γαλλικό Συμβούλιο της Επικρατείας έκρινε ότι οι ιδιαιτερότητες της UEFA δεν ήταν αρκετές για να δικαιολογήσουν τη μη εφαρμογή του άρθρου 48 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

12. Δεν έχει επιτευχθεί μέχρι σήμερα στις ευρωπαϊκές χώρες ο ακριβής διαχωρισμός των ορίων μεταξύ επαγγελματικού και ερασιτεχνικού αθλητισμού. Αν ο αθλητισμός θέλει να παραμείνει στον πολιτιστικό τομέα, πρέπει να το δικαιολογήσει. Με άλλα λόγια αν ο αθλητισμός θέλει κάποια ειδική μεταχείριση σε σχέση με τις άλλες εκφάνσεις της ζωής θα πρέπει να το αποδείξει.

13. Οι Κοινοτικοί νόμοι έχουν αναμφίβολα αντίκτυπο στον αθλητικό κόσμο. Έχουν επηρεάσει και θα επηρεάζουν στο μέλλον τον κόσμο του Αθλητισμού που αφορούν στην **ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων** (αρ. 48κ.εξ), στο **δικαίωμα της εγκατάστασης** και της **ελεύθερης παροχής υπηρεσιών**, που σχετίζονται με την προστασία του ανταγωνισμού (αρ. 85-86 και 92 κ.εξ). Αυτό έγινε φανερό μετά τις αποφάσεις του Δικαστηρίου που έχουν ήδη δημοσιευθεί (Walrave, Dona, Heylens, Bosman) και τις υποθέσεις που βρίσκονται ακόμα σε εξέλιξη, όπως η υπόθεση Deliege.

14. Στο μέλλον μπορεί να υπάρξουν πολλές περιπτώσεις σύγκρουσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και του αθλητικού κόσμου. Το άρθρο 85 § 3 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης αφορά τα όρια της κερδοσκοπίας και δεν θα πρέπει να αφαιρεθεί το πεδίο του αθλητισμού από το Κοινοτικό Δίκαιο, χρειάζεται όμως ειδική αντιμετώπιση απ' αυτό, λόγω της ιδιαιτερότητάς του, η οποία φαίνεται από τα εξής :

- Τα σωματεία οργανώνονται σε εθνικό και διεθνές πλαίσιο, ενώ κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει σε άλλα ζητήματα της διεθνούς αγοράς.

Οι διεθνείς αγώνες γενικά οργανώνονται από διεθνείς φορείς του Αθλητισμού τις Διεθνείς Ομοσπονδίες, οι οποίες θέτουν κανόνες για τη διεξαγωγή του αθλήματός τους όχι μόνο για αθλητές ενός κράτους ή μιας κοινότητας κρατών αλλά για αθλητές απ' όλο τον κόσμο. Έτσι σ' ότι αφορά στο αθλητικό θέμα των κανόνων συμμετοχής

στους αγώνες που αυτές διοργανώνουν υπερισχύει το δίκαιο των κανόνων αυτών έναντι κάθε εθνικού ή κοινοτικού.

- Η αγορά του αθλητισμού δεν αυτορυθμίζεται.
- Στην αγορά του αθλητισμού υπάρχουν περιορισμοί ομάδων κλπ.

15. Οι Συνθήκες για συνεχείς αντιπαραθέσεις υπάρχουν, τόσο λόγω των εθνικών διαχωρισμών, όσο και λόγω της διεθνοποίησης των αθλητικών κανονισμών. Μεγάλο πρόβλημα για τον αθλητισμό θα υπάρξει εφ' όσον τεθούν υπό αμφισβήτηση οι κανονισμοί των αθλητικών ομοσπονδιών που εμπλέκονται και οικονομικά θέματα και δικαιολογούν μια προσβολή των κανονισμών αυτών για ιδιωτικό συμφέρον, με εκμετάλλευση του Κοινοτικού Νόμου, όπως είναι και η υπόθεση *Deliege*. Προσβολή των αθλητικών κανόνων για θέματα επιλογής αθλητών για τη συμμετοχή τους σε διεθνείς αγώνες και οι περιορισμοί στον αριθμό των συμμετεχόντων είναι κατ' αποκλειστικότητα ζητήματα ενδοαθλητικά και δεν αφορούν ούτε στον εθνικό αλλά ούτε και στον κοινοτικό δικαστή, γιατί οι αγώνες βασίζονται σε εσωτερικούς κανονισμούς με κριτήρια αθλητικής φύσεως, σχετικούς με το περιεχόμενο των αθλητικών αγώνων.

16. Το αθλητικό δίκαιο είναι «εν τω γεννάσθαι» και τίποτα δεν είναι ακόμη οριστικό στον αθλητισμό. Το δίκαιο δεν πρέπει να περιορίζει τον αθλητισμό, αλλά να δηλώνει ορίζοντα εξέλιξής του. Η προσπάθεια ερμηνείας του Κοινοτικού Νόμου υπό το πρίσμα των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του αθλητικού κόσμου, θα μπορούσε να είναι ο μόνος τρόπος αποφυγής μελλοντικών αντιπαραθέσεων στις σχέσεις μεταξύ αθλητικών κανονισμών και κοινοτικής νομοθεσίας.